

Aktüel Kültür Dergisi / Eylül 2020 / Sayı 127 / Fiyatı 10 TL

İNSAN VE HAYAT

GENÇ HAYAT
YİRMİ SEKİZİNCİ SAYISIYLA
DERGİNİZDE

süzgeç
EĞİTİM 5.0'A DOĞRU

- ÇAMURLU SUDAKİ
CEVHER PİRİNÇ
- ÇOCUK MÜZELERİ
- HELAL STRATEJİ
GELİŞTİRMEK KOLAY DEĞİL

Dijitale Koşan Sektörler

ÖMÜR EVİ

Ömür, kocaman bir evdir. Öyle bir ev ki inşaatı, hayat boyu devam eder. Gecen yıllar, günler, saatler her biri, bu evin tuğlalarıdır. Tuğlaların sağlam olması, yılların, günlerin, saatlerin, iyi işlerde, güzel yerlerde geçmesine bağlıdır. Sağlam olmalıdır ki ömür evi ufak bir rüzgârda yıkılmasın, en sert sarsıntılara bile dayansın. Sağlam bir ömür evi inşa etmek istiyorsanız, bahçesine kötülükler ekmeyin, güzellikler yetistirin. Gerekliyse fotoğraftaki insanlar gibi, tuğlaları başınızla taşımanız gerekiyorsa bunu yapın. Uğraşın, didinin ki son anda dizlerinizi dövenlerden olmayın.
(Stanislav Beloglazov/Nepal)

KIYMET BİLMEK

Demisler ya "Balık, suyun kıymetini anca çıkınca anlar" diye. Hakikattir bu söz, sözün özü, hatta özün de özüdür. Kıymet bilmek ne büyük bir nimet; elindekinin farkına varmak, şükürünü eda etmek... Ne var yani kaybetmeden önce anlasak. Fotoğraftaki gemiye bir bakalım. Belki de sudayken şikayet ediyordu, dert yanıyordu dalgalardan, fırtınalardan. Halbuki her türlü şarta dayanabilirdi. O, özelliklerle donatılmıştı. Sudan çıkmayı arzuladı. Fakat umduğunu vermedi ona toprak. Kızgın kumların arasında kalakaldı. Suya ölesiye hasret, suyun öylesine dibinde durdu. Ve şimdi bize nasihat veriyor, suya doğru eğilmiş bedeniyle; "Ey insan, kıymet bil, fırsatın varken. Sonra arar durur bulursun kendini, is isten çoktan geçmişken..."
(Masterless F./Moritanya)

AĞIR VE HASSAS

İnsan, omuzlarında öyle yükler taşır ki. Kimisi ağır olur, kimisi hassas. Ağır olanı da hassas olanı da taşırken çok dikkatli olmak gerekir. Yolda tümsekler olabilir, aracın kalitesi, modeli düşük olabilir. Her imkânda ve şartta insana düşen; yükü, sağlam bir şekilde kendine bağlamak ve kendini de yüke bağlamaktır. Yolda giderken tümseklerle dikkat etmek, aracın kapasitesini iyi bilmek, taşınan yükün kıymetini iyi kavramak gerekir. Aksi halde kırır döker insan. Kaş yapayım derken göz çıkarır, hem kendi hem de yükün kıymetinden çok şeyler alır götürür.
(O. Media/Tanzanya)

bu da yayınlandı

Ya Okul Çocuğa Hazır mı?

Beşikten mezara” ilimle meşgul olması gerektiğini bilen insanlar için terbiye (eğitim) doğumdan önce başlar ve ömür boyu sürer. Bu yazımızda eğitim meselesine değindik. Yeri gelmişken “takvim yaşı” ile “zekâ yaşı” kavramlarından bahsetmemek olmaz. Biz biraz daha cüretkâr davranarak yaşın gönülle irtibatını inceleyecek ilmi araştırmalara vesile olmayı umarak, bu bahse “gönül yaşı” kavramını da ekleyeceğiz. (Ekim 2012-32. sayımızda yayımladık.)

Tane Tane Şifa Zeytin Hasadı

Çiftlikleri, zeytinyağı fabrikaları ve her şeyiyle zeytinciler, bir kap zeytinin peşindeler. Önce çiçekler, çağlalar, arkasından erikler, kayısılar, kirazlar çıkar ve baharın ziyafeti başlar. Sonrasında kavun, karpuz, şeftali, incir günleri ve sonbaharda üzüm, nar, ayva gelir. Kış aylarında ise elma, portakal, mandalina hatırlanır. Ama hiç kimse ocak ayında zeytin hasadını hatırlamaz. Şimdilerde hasat Ekim ayına kadar düşse de ideal zeytin hasadı zeytinlerin tamamının siyahlaştığı Aralık ve Ocak aylarında yapılır. (Ekim 2016-32. sayımızda yayımladık.)

Yazıların devamını, ilgili sayılarımızdan ya da insanvehayat.com adresinden okuyabilirsiniz.

1)

Genç Hayat

Hani bitmesini istemediğiniz güzel birşeyin sonu gelmesinden korkarsınız ya, sanırım öyle bir şey. Yeni sayıları okuduktan sonra işte bu ya, ne güzel yazmışlar diyorum. Yazarın ismine dikkat ettirecek kadar güzel olmuş. Hayatımda ilk defa yazar isimlerini aklımda tutmaya çalışıyorum. Genç Hayat'ın mütalaasını yapmak çok keyifli oluyor. Şimdi salgın dolayısıyla dergiyi okuyan olarak yalnızım. İstiyorum ki tekrardan hep beraber okumaya başlayayım. Çünkü okuyan insan sayısı çok az çevremde. Bunun için bir tavsiyeniz veya çözümünüz olabilir mi? İyi çalışmalar (Kerim C.)

Tavsiye

Değerli okurumuz, çevrenizdeki sevdiğiniz insanları dergi okuru yapmak istiyorsanız öncelikli olarak şunları yapabilirsiniz; onların keyif aldıkları konularda yazılar çıktığında o sayfaları okutun. Onların bir alana ilgi duymalarına çalışın. Bir konuda detaylı bilgisi ve ilgisi olan bir insan diğer konuları bu sevdiği alan etrafına bina eder. Gıdalar ve yemek konusunda ilgisi olan bir okur, önce sağlık konularını okumaya başlar, arkasından gezi ve kültür yazılarının gıda ve yemek kültürü kısmı da dikkatini çeker. Okumaya başladığı konularda fikir üretip yazı da yazdırabilirseniz, o da sizin gibi nitelikli bir aktif okur olur.

2)

Kuruyemişler

Temmuz (2020) sayınız gerçekten çok güzel olmuş. Sayfaları gözden geçirdim. En çok dikkatimi çeken Şüpheli kuruyemişler oldu. İnsanlar,

Tatlı ve güzel görüntülerine aldanır ama bazen görüldüğü gibi olmayabilir. Bu yüzden dost gibi gören gözle değil bazen de şüpheli gözüyle bakılması lazım gelir. (Ahmet Sagmen)

3) Kavramların nöbeti

Temmuz sayısı, tıpkı adı gibi hem insanlığımıza hem de hayatıma muhteşem dersler veren bir sayı idi. Ara metinler, mana süzgecinden geçirip kendimize gelmemizi sağladı. Nefse karşı da nöbet tutulur ve dost gibi görünen kuruyemişler yazısında da ifade edildiği gibi, manevi kabuğumuzu muhafaza edip her daim nefse karşı nöbette olmamız gerektiğini vurguladığımız için teşekkürler... (A. Bağcı)

4) Yepyeni modeller

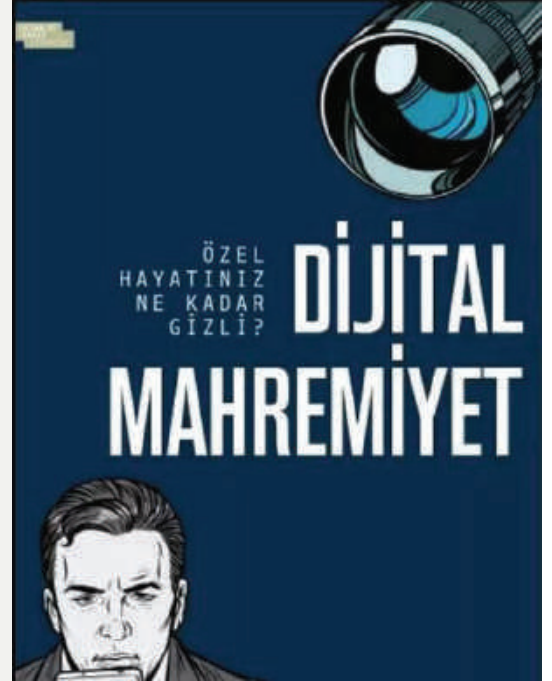
Salgın Sonrası Yepyeni Modeller, kapak konusunu dikkatle okudum. Benim de 2 çocuğum var, okula giden. Özel okullar, sadece Türkiye’de değil dünyanın diğer yerlerinde de salgından buyana derslerine iyi çalışmış gibi görünüyorlar. Ben de ev ortamımızı yepyeni modellerle bir eğitim kampüsüne çevirebilir miyim ona bakıyorum. Japonya’daki misal bu konuda güzel bir örnek olabilir benim için. Ama önümüzdeki günler biz veliler için oldukça heyecanlı geçecek gibi. Bu heyecanımı bir nebze de olsun yatıştırdığınız için teşekkür ederim. 2020 ve 2021 eğitim döneminde sizlerden bize yön verecek daha nitelikli eğitim yazıları beklediğimizi

söylemek istiyorum. Salgın dönemi dünyada eğitim adına neler yaşandığını daha yakından takip edip bize aktarabilirseniz memnun oluruz. (A. Değirmenci)

5) Dijital Mahremiyet

Dijital Mahremiyet adlı kitabınızı okudum. Çok yerinde tespitler yapılmış. Emeği geçen yazarlarımıza ve uzmanlarımıza teşekkür ederim. Kitabı bitireli birkaç ay oldu. İstifade ettiğim bir kitap. Altını çizerek okudum. Bazı tespitlerimi ve dikkatinizi çekeceğini düşündüğüm detayları size ulaştırıyorum. Ufak bir katkı olursa ne mutlu bana. (M. Bağcı)

Aktif okurlar! Derginizle alakalı değerlendirmelerinizi bilgi@insanvehayat.com'a gönderin, yayınlansın.

Üç Boyutlu Yazıcıda Üretilen Tavuğun Eti Yenir mi?

Amerikan Çevre Bilimi ve Teknoloji Dergisi'nde yayımlanan bir makaleye göre 3D teknolojisiyle gerçekleştirilecek tavuk eti üretimi, mevcut yöntemlere kıyasla enerji tüketimini yüzde 50'den fazla azaltıyor, sera gazı emisyonunu 25 kat düşürüyor ve arazi ihtiyacını 100 kat daha aza indiriyor.

Üç boyutlu biyolojik yazıcı ile laboratuvarlarda üretilmeye başlanması planlanan tavuk eti, kimi kesimde heyecan ve merak uyandırırken kimi kesimde de şüphe ve soru işaretleri oluşturuyor.

1950'lerden itibaren tavuk eti üzerine uzmanlaşmış bir firma, "Geleceğin Restoranı" projesiyle yola çıkıyor. Bu yolculukta kendisine üç boyutlu yazıcı teknolojilerinde ustalaşmış Rus bir firma eşlik ediyor.

Kısaca, işin teknolojik kısmı Rus firmadan sağlanacak ve baharat-lezzet noktası da bilinen tavuk firması tarafından karşılanacak. Teknoloji uzmanı 3D Bioprinting Solutions, tavuk hücrelerini kullanarak doğal tavuğun

tadını ve dokusunu yakalamaya çalışacak.

İki şirket de yaptıkları açıklamada bu projenin çevreye daha duyarlı olmasından, sağlıklı hayatın önemine atıfta bulunulmasından ve geleneksel ete alternatif çözüm yolları olacağından söz ederek kendilerince yüreklere su serpmeye çalışıyor. Bunun yanında, üretilen tavuklarda tavuk hücresi kullanılacağı için bunun vejeteryan bir seçim olmadığını da ekliyorlar. Böylelikle 2020 sonbaharında ilk numunelerini ortaya koyacak olan bu uygulama ile küresel et endüstrisine alternatif bir çözüm geliştireceklerini düşünüyorlar. Hiçbir hayvana zarar vermemek de işin ayrı bir boyutu olarak sunuluyor. Fakat dijitalleşen dünyada, âlem, sanal âleme dönüşünce gıdalar da böyle hücre temelli yapay, üç boyutlu gıdalar olunca gerçek manada "insan" ne olacak? Tavuğun kesimindeki şartlar belli, ancak burada ortada kesilecek bir tavuk da

bulunmuyor. Hücre temelli, üç boyutlu bir üretim bandından söz ediliyor. Asıl dikkat edilmesi gereken nokta göz ardı ediliyor. Üstelik küresel et endüstrisine alternatif bir çözüm olacağı belirtilerek sadece tavukla sınırlı kalınmayacağına da göz kırılıyor.

Dijitalde Altın Hesabına Dikkat!

Altın için her zaman güvenli liman tabiri kullanılır. Son zamanlarda altının ons fiyatı 1900 doların üzerine çıktı. Buna sebep olarak faizlerin sıfır seviyesine yaklaşmasıyla kâğıt paraya olan güvenin azalması görülüyor. Eylül ayı sonu tahminleri ise İsviçre merkezli bankacılıkta 2000 dolar seviyesinde. İnsanlar paralarını kaybetmekten korkuyor ve masadan, tedavülde kullandıkları miktarı güvenli limana çekmek istiyorlar. Altın ise her zaman kriz zamanlarında paraların emanet edildiği yerlerden biri olarak duruyor. Kimileri fizikî altın alırken kimileri de bankaların altın hesabına güveniyor. Bankalar, piyasanın biraz gerisinden giderek alış ve satış işlemi gerçekleştiriyor. Dijitalde, %1 üzerinden vergi alınıyor. Çoğu banka, var olan altın hesabı kadar fizikî altın karşılığı bulundurduğunu söylüyor. Altının bu kadar hızlı yükselişi ve alım satımın dijital ortamda hız kazanması, bunu kısa vadede pek de mümkün kılmayabilir. Ancak garanticiler, fizikî altın ve “yastık altı” ekolünü devam ettiriyor. Hayatta daha uzun vadede kazançlı çıkmak istiyorsanız altın kalpli insanlara güven duymaya devam edebilirsiniz.

3D Sanal Tur ile 1880 Yılı Mescid-i Haram'ı

QR kodu okutarak videoyu izleyebilirsiniz.

Tüm dünyanın etkilendiği pandemi sürecinde Müslümanların hac ve umre ibadetlerinin tehir edilmesi ile yaşanan mahzunluğu bir nebze olsun gidermeye çalışan Yedikıta Dergisi, 3D sanal tur ile Dünya Müslümanlarını mukaddes mekânlarda tarihî bir yolculuğa çıkarıyor. Yedikıta Tarih ve Kültür Dergisi, 3D sanal tur video projeleri serisinin ikincisi Mescid-i Haram 1880 videosu ile; Kâbe-i Muazzama çevresindeki, günümüzde yerinde olmayan yitik hazineleri; arşivlerde bulunan orijinal fotoğraflar, minyatürler ve gravürler eşliğinde yeniden modellendirdi. Alanlarında uzman 20 kişilik mimar ve proje ekibinin yaklaşık 1 yıl süren titiz çalışması ile oluşan video, tüm izleyenlere, dünyada bir ilk olarak, birçok yitik eserin kaybolmasından önceki halini gösteriyor. Videoda; Mekke-i Mükerrreme'nin 1880 yılına ait kuşbakışı görüntüsü, Ecyad Kalesi, Mescid-i Haram çevresindeki Osmanlı yapıları, Kâbe-i Muazzama ve etrafındaki şu an olmayan makamlar, ilgililerin istifadesine sunuldu.

1880 Yılı Esas Alındı

Modelleme yapabilmek için çeşitli arşivlerden 300'ün üzerinde gravür, fotoğraf, resim, harita,

belge ve çizim kullanıldı. Bunlar mimarlar tarafından esas alınarak modellendirildi. Video, 8.678.249 adet nokta ve 13.977 adet fotoğraf karesinden oluşuyor. Dünyada bir ilk olan bu projede özellikle 1880 yılı Mescid-i Haram'ının esas alınması; Osmanlı devrinde o döneme ait görsel ve yazılı kaynağın sayısal olarak erişilebilir ve fazla olması önemli rol oynadı. Gayelerinin, gelecek nesillere geçmişin mirasını aktarmak olduğunu söyleyen Yedikıta ekibi; “Ecdadın izinde gerçek tarihin peşinde” şuuruyla bu tür projelere devam edeceklerini aktarıyor. Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) doğduğu evin o zamanki halini müşahede ediyoruz. Maalesef videodaki eserlerin çoğu farklı sebeplerle günümüzde olmayan veya çok azı müzelerde sergilenen eserler.

Mescid-i Haram 1880 3D sanal tur videosunu izlemeyenler veya tekrar izlemek isteyenler, yukarıdaki QR kodu okutarak izleyebilirler.

HİSAR HOSPITAL
INTERCONTINENTAL

Sağlıkta Dijitalleşme

18 EYLÜL
2020

Dijitalleşmenin önem kazandığı dünyada, günümüz sağlık alanı da üstüne düşen payı alıyor. Artık hastaneye gitmeden, sağlık ile alakalı birçok çözümün yer aldığı dijital dünyada insanlar, bir tık ile randevu alabilir, doktora ulaşabilir, muayene olabilir, sağlık geçmişlerine ulaşarak test sonuçları gibi birçok bilgiye erişebilir hale geldi.

Hisar Hospital Intercontinental olarak sağlıkta dijitalleşme adına büyük yenilikler sunuyoruz. Sunduğumuz yenilikler, hastalarımızın bütün sağlık hizmetlerine kolayca ulaşmalarını sağlıyor. Bu vesileyle dünyanın her yerinden online doktor görüşmeleri yapılabiliyor ve mesafelerden arınarak muayeneler gerçekleşiyor. Böylelikle hem günlük hayatlar kolaylaşıyor hem de dünyanın her noktasından sağlık hizmeti sağlanıyor. Hastaların konforunun düşünüldüğü dijital çözümlerle, yaşam boyu sağlık için her zaman onların yanında olunuyor.

Sosyal medya ve sağlık yazıları

Sağlıkta dijitalleşmenin altın çağını yaşadığımız bu dönemde, iletişim kanallarının dijitalleşmeyle daha ulaşılabilir olması, büyük bir sorumluluğu da beraberinde getirdi. Doğru ve güvenilir bilgiyi paylaşmak, işin en önemli ve can alıcı noktalarından biri...

Dijitalleşmeyle birlikte sosyal medya paylaşımları ve web sitelerindeki sağlık yazılarını okuma oranı oldukça arttı. Her sağlık kuruluşunun bir sosyal medya hesabı veya blog şeklinde sağlık yazılarını paylaştığı bir platform bulunuyor ve her gün düzenli olarak bu kanallardan hastalık konusunda insanları bilgilendirmek ve bilinçlendirmek üzerine paylaşımlar yapılıyor. Bu paylaşımlarda doğru ve güvenilir bilgiyi karşı tarafa aktarırken bahsedilen hastalığa benzer belirtiler varsa veya hastalık durumunda ne yapması ve nereye başvurması gerektiği hakkında bilgilendirmek olmalıdır. Bu nedenle hızla gelişen ve pandemi döneminde iyice önem kazanan dijital dünya konusunda her geçen gün kendimizi yenilemeli ve sürece uyum sağlamalıyız.

Hisar online doktor görüşmesi

Hisar Online Doktor Görüşmesi ile ihtiyaç duyduğunuzda doktorlarımız yanınızda. Online doktor muayenesi ile ister evinizde olun, ister iş yerinizde bütün branş hekimlerimizle uzaktan görüşerek muayenelerinizi kolayca olabilirsiniz. Bu

Hisar Sigorta Gen. Müd.:
Muhsin VAROL

RÖPORTAJ:
Ömer DEMİR

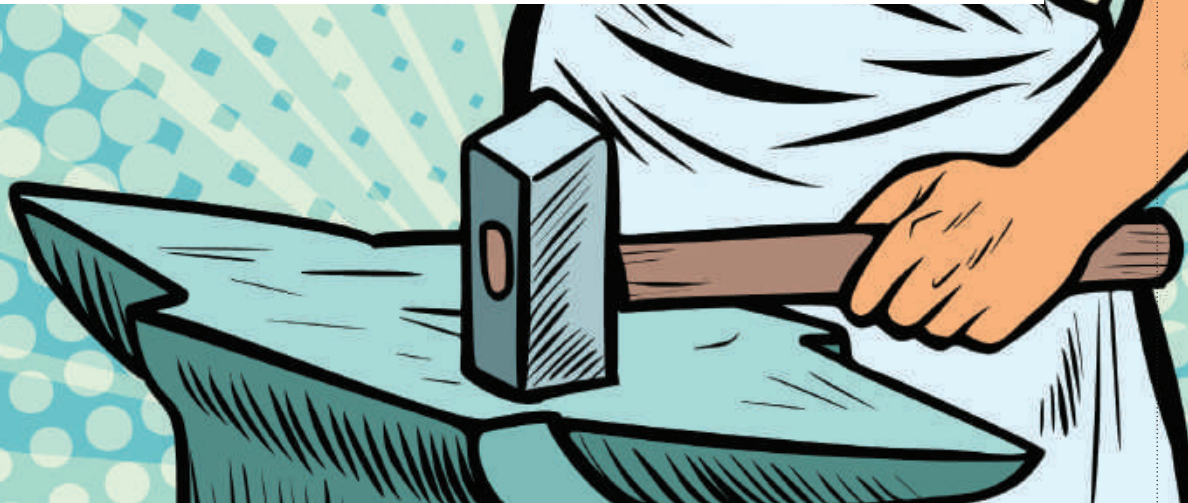
SALGIN DÖNEMİNDE SAĞLIK SİGORTALI OLMAK

eyrek asırdır sektörün içinde hizmet veren Hisar Sigorta ile salgın dönemi gelişmelerini konuştuk. Sürekli salgın hastalıkların konuşulduğu řu dönemde sigorta tarafında neler oluyor? Sigortalı olanların salgın döneminde avantajları neler? Hisar Sigorta salgın döneminde nasıl hizmet veriyor? Bugün ve gelecekte sizin ve sevdiklerinizin sağlığını korumak adına verimli bir röportaj oldu.

ALİ ÖZTABAK

Helal Strateji Geliştirmek Kolay Değil

nsan ve Hayat okuru olarak helali aramanın ne demek olduğunu, yayınladığınız yazılardan, çıkardığınız kitaplardan, dergilerden, düzenlediğiniz platformlar ve yayınlardan özenle takip ediyorum. Hayatımızda da bu minvalde büyük değişiklikler yaptık. Artık

aldığımız ete dikkat etmekle kalmıyor, o etin menşesine kadar adım adım her aşamayı eline mercek alıp inceleyen bir dedektif titizliğinde takip ediyoruz.

Haliyle ilk başlarda biraz sıkıntılar oldu. Gittiğimiz misafirliklerde önümüze et, tavuk ikilisinden bir şeyler geldiğinde ailele biz göz göze geliyorduk. Sonra uygun bir dille sofradakilerin nereden alındığını, nasıl temin edildiğini soruyor, eğer güvendiğimiz bir marka veya kurban eti gibi kendilerinin bizzat kesiminde buldukları türden bir etse, gönül rahatlığıyla yiyorduk. Yok değil ise, sofradaki alternatiflerle idare ediyorduk. Sadece salata ve yoğurt ile iktifa ettiğimiz çok olmuştur.

Ancak...

Böyle davranarak keskin kurallarımızı ortaya koyuyor ve gittiğimiz her yerde akrabalarımıza dostlarımıza helalliğin ölçüsünü, etin kesimini, sofraya geliş

aşamasına kadar pişmemiş tavuğun başına gelenleri öğrendiklerimizden hareketle anlatıyorduk.

Gel zaman git zaman akrabalarla mangalda da boy göstermeye başlamıştık. Önce küçük çaplı birkaç ailenin katılımıyla bir mangal yapalım, dediler. Daha doğrusu her şeyi ayarlamışlardı ve bizi de davet ettiler. Kıramayacağımız, geri çeviremeyeceğimiz bir davetti. Ailede küçük bir yuvarlak masa toplantısı yaptık. Ne yapmalıyız, gitmesek ayıp olacak, gitsek mangaldakilerden yemesek yine ayıp olacak, hassasiyetimizden söz etmiştik; ama tam anlamıyla karşı tarafta bir intiba uyandıramamıştık. Bunun da farkındayız. Peki, öyleyse bu girift bilmecedan nasıl çıkacaktık?

Bir fikir...

Birden kalktım ve dolabı açtım. Buzlukta dondurulmuş şeksiz şüphesiz helalinden et ve tavuklardan birkaç poşet olduğunu gördüm. "Davete icabet edip gideceğiz, onlara katılacağız ve hiç kimseyi kırmadan, küstürmeden hassasiyetimizi bir kez daha anlatarak bu getirdiklerimizden yiyeceğimizi." söyleyelim.

Eşimle biraz bunun üzerinde durduk. Ayıp olur dedik, mangala gidiyoruz, yanımızda kendi etimizi götürüyoruz, böyle iş mi olur, dedik. Fakat en nihayetinde başka bir çıkar yol bulamadığımız için malzemelerimizi yanımıza aldık ve öyle gittik.

EYLÜL 2020

siizgeç

EĞİTİM 5.0'A DOĞRU

